

TØNDER
KOMMUNE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	2
2	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
3	VILKÅR	4
	3.1. GRUNDFORHOLD	4
	3.1.1. Generelle forhold	4
	3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	5
	3.2.1. Stalde og anlæg	5
	3.2.2. Landskabelige hensyn	6
	3.2.3. Vandforbrug.....	6
	3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
	3.3.1. Ammoniak	7
4	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	9
	4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	9
	4.1.1. Stald og anlæg	9
	4.1.2. Landskabelige hensyn	11
	4.1.3. Energiforbrug	13
	4.1.4. Vandforbrug.....	14
	4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	15
	4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering.....	15
	4.2.2. Transport.....	16
	4.2.3. Ammoniak	17
	4.2.4. Lugt.....	21
	4.3. Bilag I og IV-arter	22
	4.3.1. Bilag I arter	22
	4.3.2. Bilag IV arter.....	22
5	HØRINGER	23
6	KLAGE VEJLEDNING	25
7	BILAG	26
8	REFERENCER	26

1 INDLEDNING

Henrik Dalgas Nissen har den 31. marts 2017 søgt om tillæg til miljøgodkendelse på Lille Møllevej 2/Skytvej 6, 6280 Højer. Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 94443, version 3 med tilhørende bilag, samt fiktiv ansøgning nr. 94818.

Tidligere godkendelser/anmeldelser

18-06-2012 stadfæster Natur- og Miljøklagenævnet en § 12 godkendelse af hele husdyrbruget som kommunen meddelte 28. december 2009.

30-01-2014 accepterer Tønder Kommune en anmeldelse om udskiftning af udbringningsarealer.

14-02-2017 godkender Tønder Kommune etablering af en bygning der skal fungere som malkestald, servicerum og halmlade.

27-02-2017 accepterer Tønder Kommune en anmeldelse om justering af dyreholdet med flere køer og færre opdræt.

Projektet

Med dette tillæg er der søgt om, at udvide dyreholdet fra 485 køer med opdræt til 590 køer med opdræt. Udvidelsen foregår på Skytvej 6. En del af den bygning der blev godkendt 14-02-2017 vil blive ændret til velfærdsstald. Den samme bygning forlænges mod syd. Den del der forlænges skal anvendes til lade. Derudover omhandler projektet en ny gyllebeholder, samt en møddingsplads.

Godkendelsen

Godkendelsen er afgrænset til at omhandle de vurderinger, der er relevante for det pågældende projekt. Der er derfor vurderet på landskabspåvirkning, energiforbrug, vandforbrug, gødningshåndtering, transport, ammoniak og lugt. Der er til gengæld ikke vurderet på affald, management, spildevand, uheld, støj, skadedyr og kemikalier, da der ikke vil ske ændringer på disse punkter i forbindelse med udvidelsen.

Vilkår og gyldighed

Med mindre andet fremgår af denne tillægsgodkendelse, så gælder de eksisterende godkendelser stadig, samt evt. vilkår deri. I bilag 5 er alle gældende vilkår for husdyrbruget oplistet i et vilkårs katalog.

Kontaktoplysninger:

Henrik Dalgas Nissen
Lille Møllevej 2, 6280 Højer
Tlf.: 74789266
Mobil: 25870726

Bedriftsoplysninger:

Navn: Kærgård
CVR: 10094577
CHR: 50000

Rådgiver: SLF, Birgitte Madsen

Sagsbehandler for Tønder Kommune: Vejen Kommune v. Helle Kalmayer Hansen og Majbrit Holst Nielsen

KS og tilretning, Tønder Kommune: Peder Key Jensen

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler godkendelse til:

Husdyrproduktion:

Udvidelse fra 485 malkekøer, 102 kalve (0-5 mdr.), 432 kvier (5-26 mdr.) og 267 tyrekalve (40-55 kg.) **til** 590 malkekøer, 120 kalve (0-6 mdr.), 360 kvier (6-24 mdr.) og 295 tyrekalve (40-60 kg.) svarende til en udvidelse fra 910 til 1.029 dyreenheder (DE).

Projekterede anlæg:

En lade på ca. 700 m².

En gyllebeholder på 4.000 m³. Der dispenseres for afstandskrav til sø og vej.

En møddingsplads på ca. 400 m².

Udbringningsarealer:

I godkendelser meddelt efter 2. marts 2017 må der ikke stilles vilkår til udbringningsarealerne¹. Tønder Kommune har derfor ikke forholdt sig til udbringningsarealerne, samt beregninger knyttet til arealerne, såfremt de alligevel skulle være indeholdt i ansøgningen.

Godkendelsen er meddelt efter § 12 i husdyrloven².

Vi vurderer i kapitel 4, at husdyrbruget kan drives på en måde, som er forenelig med omgivelserne, og at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved at anvende den bedst tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning med tilhørende miljøreddegørelse og efterlever vilkårene i kapitel 3.

Vi har vurderet at projektet ikke kan påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægger plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen³.

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være overholdt når godkendelsen tages i brug.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Peder Key Jensen
Miljømedarbejder

Tønder, den 5. oktober 2017.

3 VILKÅR

Når denne godkendelse meddeles, ophæves følgende vilkår i miljøgodkendelse af 28. december 2009:

Vilkår 9, 10 og 11, idet retten til at opføre den nævnte gyllebeholder er bortfaldet.

Vilkår 15-19, der definerer det tilladte dyrehold.

Vilkår 23 og 24 er ophævet ved tillægsgodkendelse af 14. februar 2017.

Vilkår 30, idet virkemidlet ikke er benyttet i den nye ansøgning.

Vilkår 32, idet fast gødning der udbringes direkte forøges til 80 %.

Vilkår 85-99 er arealvilkår, som er ophævet ved lov.

Der ophæves ingen vilkår i tillægsgodkendelse af 14. februar 2017.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

3.1.1.2. Husdyrbruget godkendes til et maximalt dyrehold på 590 malkekøer (årsdyr, stor race, 10.412 kg EKM), 120 småkalve (årsdyr, stor race, 0-6 mdr.), 360 kvier kvier og stude (årsdyr, stor race, 6-24 mdr.) og 295 tyrekalve (producerede, stor race, 40-60 kg) i alt svarende til 1.029 DE.

3.1.1.3. Dyrene skal opstaldes om anført i tabellen og vist på bilag 1:

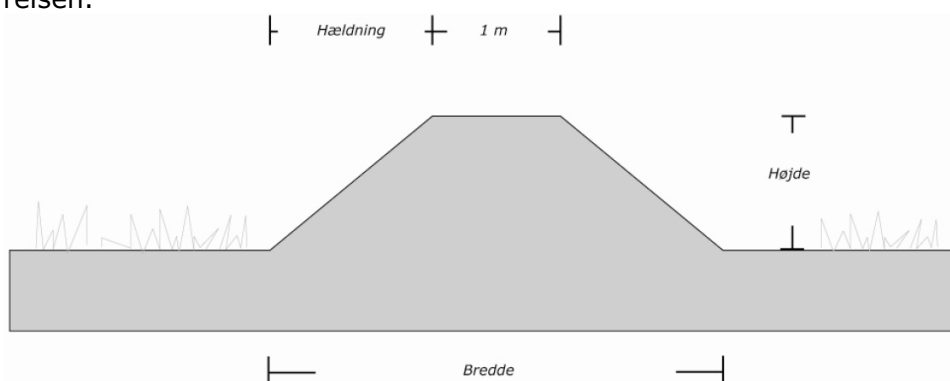
Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
2+3	Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (11-23 mdr.)	240	116,23
4	Kviestald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (6-11 mdr.)	50	17,40
5	Kviestald	Dybstrøelse	Opdræt (23-24 mdr.)	20	11,77
7	Kviestald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (6-11 mdr.)	50	17,40
8	Kalvestald	Dybstrøelse	Kalve (3-6 mdr.)	60	17,70
15	Kalvestald	Dybstrøelse	Kalve (0-3 mdr.) Tyrekalve (40-60 kg.)	60 295	14,70 3,86
18	Kostald	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skrab hver 4. time. Dybstrøelse	Køer Køer	520 40	731,13 56,24
Ny	Velfærdsstald	Dybstrøelse, ædeplads med fast gulv	Køer	30	42,18
I alt					1.028,61

- 3.1.1.4. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 3.1.1.5. Et eksemplar af godkendelsen skal være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet være gjort bekendt med godkendelsens indhold.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stalde og anlæg

- 3.2.1.1. Ombygning til stald og den nye møddingsplads og gyllebeholder skal placeres/udføres som vist på bilag 1.
- 3.2.1.2. Den nye møddingsplads skal overholde afstandskravet på 15 m til vej.
- 3.2.1.3. Der dispenseres for de afstandskrav der er fra gyllebeholder til sø og vej. Dog således at den nye gyllebeholder skal opføres mindst 5 meter fra vej mod nord og mindst 80 meter fra sø mod syd.
- 3.2.1.4. Der skal etableres en beholderbarriere i form af en jordvold syd for gyllebeholderen (i retning mod søen på matriklen). Beholderbarrieren skal mindst kunne tilbageholde beholderens rumindhold over terræn. Barrieren må ikke være gennemtrængelig for gylle, og den skal kunne modstå tryk som følge af et udslip. Den skal være stabil i forhold til vejrlig. Såfremt det er nødvendigt at køre hen over barrieren, skal den dimensioneres i forhold hertil. Der skal være mulighed for at opsamle gyllen ved et evt. uheld med gylleudslip.
Beholderbarrieren skal etableres efter følgende principskitse fra Miljøstyrelsen.

Gyllebarriere opbygget som jordvold

Højde i meter	Bredde i meter	Indhold i m ³ pr. lbm. meter
1	5,3	3,15
2	9,7	10,7

3.2.1.5. Jordvolden må ikke være højere end gyllebeholderen.

3.2.2. Landskabelige hensyn

3.2.2.1. Den nye lade (tilbygningen) skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

3.2.2.2. Gyllebeholder og møddingspladsens mure (fig. 1) må ikke være højere end 2 meter over terræn.

3.2.2.3. Syd for gyllebeholderen skal der etableres og vedligeholdes en afskærmende beplantning. Udgåede træer og buske skal erstattes. Se bilag 4.

3.2.2.4. Langs den østlige del af staldanlægget og møddingspladsen skal etableres og vedligeholdes en afskærmende beplantning. Udgåede træer og buske skal erstattes. Se bilag 4.

3.2.2.5. Beplantningerne skal være et tre rækket læhegn bestående af en blanding af egnskarakteristiske hjemmehørende træer og buske, f.eks. hvidtjørn, eg, syren, seljerøn, hassel eller havtorn. Imellem planterne skal der være en afstand på ca. 1,5 m. Den indvendige række planter plantes min. 5 m fra anlæggene.

3.2.2.6. Beplantningen øst for staldanlæggene skal etableres senest 15. november 2017.

3.2.2.7. Beplantningen syd for gyllebeholderen skal etableres førstkommande plantesæson, efter at beholderen er bygget.

3.2.2.8. Gyllebeholderen skal etableres efter eller samtidig med den nye lade og må ikke etableres i en afstand på mere end 20 m fra laden.

3.2.2.9. Jorden fra opgravning til de nye anlæg skal enten køres væk eller udjævnes, så terrænet ikke ændres. Jorden kan dog anvendes til opfyldelse af vilkår 3.2.1.4.

3.2.3. Vandforbrug

3.2.3.1. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

3.2.3.2. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug, såsom dyrenes drikkevand og vand til vask af stalde.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Ammoniak

- 3.3.1.1. I staldafsnit 2+3, 4 og 7 (jf. bilag 1) skal der anvendes robotskraber eller wireskraber.
- 3.3.1.2. Skraberens skal indstilles til at skrabe alle gangarealer mindst hver fjerde time. I perioder hvor staldafsnittene er tomme kan skrabning undlades, dog således at der skal foretages mindst en skrabning efter staldafsnittene er tømt.
- 3.3.1.3. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 3.3.1.4. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberens/robotskraberens er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.3.1.5. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- 3.3.1.6. Hos kalve på dybstrøelse/anden strøelse skal der ske hyppig udmugning, og overfladen skal holdes ren og tør.
- 3.3.1.7. Hos større dyr på dybstrøelse skal der holdes en god hygiejne, så overfladen af dybstrøelsesmåtten holdes ren og tør.
- 3.3.1.8. Andelen af fast husdyrgødning der bringes direkte ud skal være min. 80 %.
- 3.3.1.9. Den samlede foderration til alle malkekøerne må i gennemsnit maksimalt indeholde 159 gram total råprotein pr. kg fodertørstof (FE) på årsbasis.
- Alternativt kan den samlede foderration til alle malkekøerne må i gennemsnit maksimalt indeholde 163 gram total råprotein pr. kg fodertørstof (FE) på årsbasis. Samtidig med at gyllebeholdere (bygning 13+14 i Bilag 1) forsynes med fast overdækning, senest ved udgangen af 2017.
- 3.3.1.10. Foderplaner skal indeholde oplysninger om indholdet af råprotein i foderet.
- 3.3.1.11. Hvert parti eller slæt af grovfodermidler, der udgør mere end 10 % af FE/ko/dag, skal analyseres for indholdet af råprotein, AAT og PBV. Dette gælder dog ikke frisk græs i sommerperioden. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.
- 3.3.1.12. Endagsfoderkontrol (EFK) skal foretages fire gange om året. I forbindelse med endagsfoderkontrollen skal indholdet af råprotein, AAT og PBV beregnes for alle fodermidler.

- 3.3.1.13. Foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.1.1. Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående skema samt af situationsplaner (bilag 1).

Før

Bygning	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
2+3	Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (11-25 mdr.)	287	143,59
4	Kviestald	Sengestald med spalter	Opdræt (6-9 mdr.)	62	20,59
5	Kviestald	Dybstrøelse	-	0	0
7	Kviestald	Sengestald med spalter	Opdræt (9-11 mdr.)	41	15,26
8	Kalvestald	Spalter	Kalve (5-6 mdr.)	21	6,30
		Dybstrøelse	Kalve (3-5 mdr.)	41	11,75
15	Kalvestald	Dybstrøelse	Kalve (0-3 mdr.)	61	14,95
			Tyrekalve (40-55 kg.)	267	2,62
18	Kostald	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skrab hver 4. time	Køer	485	681,92
			Opdræt (25-26 mdr.)	21	13,03
I alt					910,00

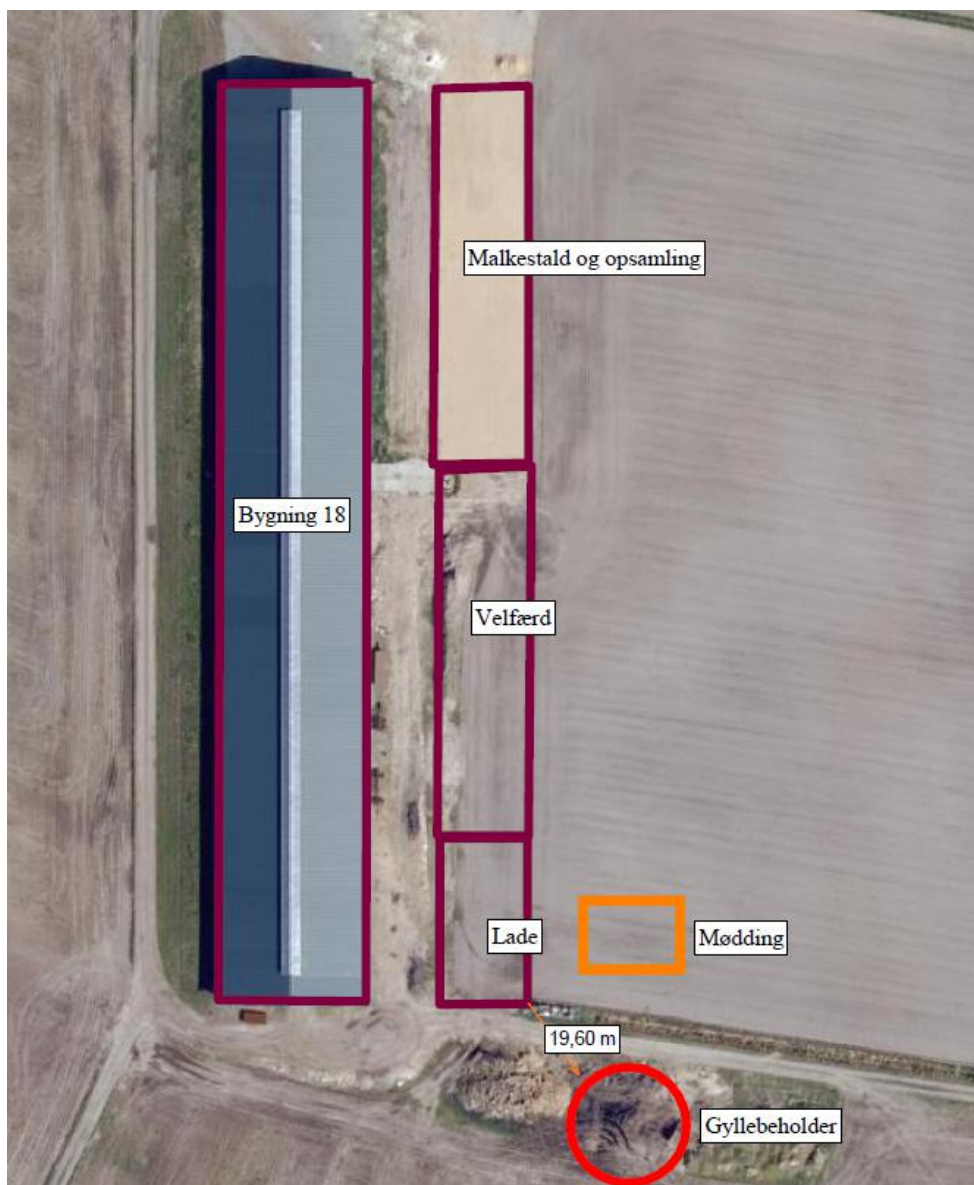
Efter

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
2+3	Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (11-23 mdr.)	240	116,23
4	Kviestald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (6-11 mdr.)	50	17,40
5	Kviestald	Dybstrøelse	Opdræt (23-24 mdr.)	20	11,77
7	Kviestald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (6-11 mdr.)	50	17,40
8	Kalvestald	Dybstrøelse	Kalve (3-6 mdr.)	60	17,70
15	Kalvestald	Dybstrøelse	Kalve (0-3 mdr.)	60	14,70
			Tyrekalve (40-60 kg.)	295	3,86
18	Kostald	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skrab hver 4. time.	Køer	520	731,13
			Dybstrøelse	Køer	40
Ny	Velfærdsstald	Dybstrøelse, ædeplads med fast gulv	Køer	30	42,18
I alt					1.028,61

Ejendommen er delt på to lokaliteter.

Selve hovedejendommen er beliggende på Lille Møllevej 2, hvor der primært opstaldes opdræt.

Kørerne opstaldes i anlægget på Skytvej 6, hvor der etableres velfærdsområde (i tidligere godkendt halmlade), gyllebeholder, møddingsplads samt lade.

Figur 1. Situationsplan – Skytvej 6.

Generelle lokiseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Nærmeste byzone- eller sommerhusområde i forhold til nye staldanlæg, og eksisterende staldanlæg hvor husdyrbruget ændres, er Frifelt som ligger ca. 350 m mod syd.

Nærmeste samlede bebyggelse er Sejerslev, som ligger ca. 1,1 km mod nordøst.

Der er ingen lokalplanlagte områder nær ejendommen. Der er ca. 1,7 km til nærmeste lokalplanlagte område – Lokalplan 03.71.01 Vindmøllepark Emmerlev på Vestermark.

Nærmeste nabobeboelse i forhold til nye staldanlæg og eksisterende staldanlæg, hvor husdyrbruget ændres, er Kærgårdvej 5, som ligger 50 m nordøst for Lille Møllevej 2 samt Skytvej 8, som ligger ca. 100 m nordøst for Skytvej 6.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Generelle afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Den nye gyllebeholder, møddingsplads og den del af laden, som inddrages til stald, skal overholde kravene i § 8 i husdyrloven:

Der er ingen vandforsyningsanlæg inden for 50 m.

Der ligger ingen vandløb eller søer inden for 15 m.

Der er offentlige/private fællesveje inden for 15 m fra den ansøgte gyllebeholder.

Der ligger ingen levnedsmiddelvirksomhed inden for 25 m.

Der ligger ingen beboelse på samme ejendom inden for 15 m.

Der er ingen naboskel indenfor 30 m.

Der er en sø mindre end 100 m fra den ansøgte gyllebeholder.

Der er dermed 2 afstandskrav som den ansøgte gyllebeholder ikke overholder. Ansøger har søgt om dispensation således at der er 85 m til søen og 5 m til vejen.

Tønder Kommune har mulighed for at dispensere for afstandskravene og i den forbindelse fastsætte vilkår.

Ansøger har forklaret, at årsagen til beholderne ikke placeres længere mod nord op af de nuværende bygninger, er et ønske om at friholde den plads til en mulig fremtidig udvidelse. Tønder Kommune kan godt følge ansøgers argument med de begrænsede udvidelsesmuligheder pga. offentlig vej mod syd og vest. Der meddeles derfor dispensation til placeringen. Der dispenseres for afstand til vej så beholderen kan holdes 85 m fra søen og så bygningsmassen på bedriften ikke adskilles alt for meget. Der er også lagt vægt på at andre mulige placeringer i tilknytning til eksisterende bebyggelse, vil betyde at beholderen kommer til at lægge tættere på nærmeste nabobeboelse.

For at imødekomme den øget risiko for forurening af søen stilles der vilkår om jordvold – vilkår 3.2.1.4.

Alle øvrige afstandskrav i husdyrlovens § 8 er overholdt.

4.1.2. Landskabelige hensyn

I en tidligere miljøgodkendelse (28. december 2009) er der meddelt godkendelse til at opføre stald og malkecenter samt teknikrum og lagerfaciliteter ved Skytvej 6. En del af lagerbygningen inddrages med dette tillæg til dybstrøelsesstald. Bygningen forlænges mod syd, så den bliver lige så lang som bygning 18 (kostalden).

I forbindelse med ændringerne på ejendommen opføres der også en gyllebeholder på 4.000 m³ ved Skytvej 6 og der etableres en møddings-

plads med tre randmure på 2 meter. Der er ikke planer om, at gyllebeholderen skal teltoverdækkes. Afstand fra bygning til møddingsplads bliver maksimalt 17 meter.

Gyllebeholderen opføres i en lille lavning i landskabet i grå standard elementer med en diameter på 25 meter og en elementhøjde på 4 meter. Heraf vil ca. 2 meter være over terræn. Gyllebeholderen og møddingspladsen med randmure vil derfor ligge på en lige nord-sydgående akse lige som produktionsbygningerne og i ly af hinanden. Overkanten af gyllebeholderen vil ligeledes flugte overkanten af møddingsmuren.

Landskabet er åbent, præget af mindre landbrugsejendomme og spredte husmandsbebyggelser. Mange af markarealerne er adskilte af læhegn i de oprindelige, gamle skel. Skytvej 6 ligger meget åbent i landskabet mens hovedejendommen på Lille Møllevej 2 er mere skjult bag eksisterende beplantning.

I forbindelse med ejendommens miljøgodkendelse i 2009 blev der stillet vilkår om beplantning ved produktionsbygningerne på Skytvej 6. Der skal derfor fortsat etableres beplantning på vestsiden af produktionsanlægget på Skytvej 6 og, såfremt naboer på Skytvej 8 ønsker det, også på østsiden af produktionsanlægget. Naboerne på Skytvej 8 har 23-06-2017 fremsendt ønske om at få etableret beplantningen på østsiden.

De nuværende og ansøgte anlæg ligger uden for:

- Bevaringslandskaber
- Geologiske bevaringsværdige arealer
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kirkelandskaber
- Fortidsmindeområder
- Bevaringsværdige kulturlandskaber
- Bevaringsværdige bebyggelser og mindre byer
- Lavbundsarealer
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Klitfredningslinje
- Strandbeskyttelseslinje
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Fredet område
- Fuglebeskyttelsesområde
- Ramsarområde
- Habitatområde
- Beskyttede naturtyper
- Kystnærhedszonen
- Beskyttede jord- og stendiger
- Kirkebyggelinje
- Skovbyggelinje
- Åbeskyttelseslinje
- Søbeskyttelseslinje
- Fredskov

De nuværende og ansøgte anlæg ligger inden for:

- Uforstyrrede landskaber

Af kommuneplanens retningslinjer for uforstyrrede landskaber fremgår, at byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugs-

ejendomme, skal som udgangspunkt lægges i tilknytning til eksisterende byggeri og skal placeres og udformes, så der tages hensyn til både landskab og naboer.

Vurdering:

Den eksisterende bygning 18 ligger forholdsvist højt i landskabet (i kote 5,75). Syd for stalden er der tidligere udlagt jord for at hæve terrænet og dermed muliggøre adgang til stalden fra den sydvendte gavl. Det betyder, at der er en hævet "tange" ud fra denne bygning. En placering af gyllebeholder syd for bygning 18 har været diskuteret, men er blevet fravalgt fordi gyllebeholderen i så fald skal placeres 30-35 meter fra bygningen og bliver i øvrigt meget synlig fra Kærgårdsvej.

Ved i stedet for, at placere gyllebeholderen på den valgte placering, kan "tangen" være med til at skjule gyllebeholderen og nedtone dens dominans i landskabet. Fordi gyllebeholder og møddingsplads nu ligger på en lige linje, også med hensyn til bygningshøjden, vil de to anlæg visuelt blive oplevet som ét anlæg. Placering af gyllebeholder på nordsiden af grusvejen, øst for møddingspladsen, vil resultere i en unødvendig visuel og faktisk spredning af bygningsmassen.

Den grå farve på gyllebeholderen og anvendelse af samme bygningsmaterialer og farve på tilbygningen dæmper fremtoningen af bygningerne, også set på lang afstand.

På grund af det nye byggeri er der behov for at få justeret og præciseret det gældende vilkår i miljøgodkendelse af 28. december 2009 (vilkår 7). Der er også suppleret med vilkår om beplantning syd for ny gyllebeholder.

Med de stillede vilkår om farver og beplantning og den valgte placering, vurderer vi sammenfattende, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at det ny byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

4.1.3. Energiforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Ejendommens stalde er med naturlig ventilation, og derfor ingen energiforbrug hertil.

Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene. Lyset i staldene sænkes om natten.

Malkeanlægget vedligeholdes efter fabrikantens forskrifter.

Med udvidelsen af dyreholdet er der ændringer i energiforbruget som fremgår af nedenstående tabel:

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
El	200.000 kWh	250.000 kWh
Fyringsolie – stald	0 L	0 L
Dieselolie – traktor	35.000 L	36.000 L
Gas	0	0
Egenproduktion af energi	0 kWh	0 kWh

Der er foretaget en screening af elforbruget i forhold til nøgletal fra EnergiMidt A/S. El-forbruget på ca. 250.000 kWh overstiger ikke nøgletallene, og det vurderes derfor, at der ikke er behov for at foretage et egentligt energitjek.

Der er i tillægsgodkendelse af 14. februar 2017 stillet vilkår om kontrol og vedligeholdelse af mælkekøleanlægget, samt vilkår om lavenergibelysning.

Tønder Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille flere vilkår til energiforbrug.

4.1.4. Vandforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikkekrug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Vaskevand fra rengøring af malketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.

Vandforbruget registreres.

Eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Det er forsøgt at finde en balance mellem rengøring pga. hygiejne og smitter og samtidig begrænsning af vandforbruget.

Med udvidelsen af dyreholdet kommer der følgende ændringer i vandforbruget:

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
Drikkevand	17.000 m ³	20.000 m ³
Vask af maskiner	10 m ³	10 m ³
Vask af malkeanlæg og stald	800 m ³	900 m ³

Ejendommens vandforsyning sker ved offentligt vandværk (Emmelev vandværk).

Der er ingen vilkår til minimering af vandforbrug i de eksisterende godkendelser. For at sikre at BAT-niveauet opnås og fastholdes, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer.

Der er stillet vilkår om at føre driftsjournal over vandforbrug i egenkontrol.

Vi vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til vandbesparende foranstaltninger.

4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Gødningsopbevaring og -håndtering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT

- At tilpasse gødningsmængden arealets størrelse og afgrødernes behov,
- At udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og optag af næringsstoffer forekommer,
- At undgå at sprede gødningen, når markerne er mættet med vand, er oversvømmet, frosne eller dækket af sne,
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb,
- At sprede gødning så at lugtgener mindskes,
- At opbevare gyllen i stabile beholdere eller gyllelagune med låg/plastikdække eller flydelag.

Samtlige ovenstående punkter er implementeret i dansk lov.

For opbevaring af husdyrgødning fra ejendommen gælder:

- At flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- At tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 5./10. år bliver kontrolleret for tegn på begyndende utætheder.
- At gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnligt, hvilket sikrer, at der altid er minimal emission af ammoniak. Der er normalvis ikke problemer med etablering af flydelag på kvæggylle.
- At gyllen kun omrøres forud for udkørsel af gylle senest 14 dage efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag.
- At der føres logbog over flydelaget på gyllen.
- At kontakten til gyllepumpen er etableret således, det ikke er muligt for uvedkommende eller ved uheld at aktivere pumpen.
- Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere. Der anvendes en gyllevogn påmonteret en sugekran eller lignende ved påfyldning af gyllevogn fra gyllebeholder.
- Dybstrøelse opbevares på mødding med afløb til gyllebeholder eller i markstak jf. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Opbevaring af dybstrøelse i marken sker i overensstemmelse med Skov- og naturstyrelsens vejledning, september 2004 eller senere udgave.

Det fremgår af BAT standardvilkårene, at BAT for udbringning af husdyrgødning er overholdt ved gældende lov og der derfor ikke er grundlag for at fastsætte vilkår.

Der er indsendt en kapacitetserklæring hvor der er redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Afledning	(m ³ /år)	Kapacitet	(m ³)
Rengøringsvand til vask af stalde og maskiner	ca. 900 m ³	Gyllebeholder, 1999	3.000
Regnvand fra plansområder og mødding	Ca. 250 m ³	Gyllebeholder, 2088	2.040
Gylle	ca. 18.300 m ³	Gyllebeholder	1.100
		Gyllebeholder, ny	4.000
		Gyllebeholder, Peter M.	3.000
		Kanaler	2.000
		Ny stald	320
I alt	19.400 m ³		15.460
Der afledes i alt ca. 1.617 m ³ pr. måned til gyllebeholder, opbevaringskapaciteten er derfor 9,5 måneder			

Vi vurderer, at der er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så at gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

Vi vurderer, at de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til BAT.

4.2.2. Transport

Størstedelen af transporterne er af foder, dyr, mælk og gylle. Antallet af transporter forventes at ændre sig, som det ses i tabellen.

Transporter	Før antal/år	Efter antal/år
Foder	24	24
Grovfoder	679	826
Diesel/fyringsolie	12	12
Afhentning af døde dyr	24	12
Gyllekørsel	700	700
Fast gødning	13	50
Mælk	183	365
Dyr til slagtning	12	24
Diverse (sækkevarer m.m.)	12	12
I alt	Ca. 1.659	Ca. 2.025

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i april/maj måned og august måned.

Til- og frakørsel til den nye lade, gyllebeholder og møddingsplads foregår via den grusvej der ligger imellem dem.

Ensilage opbevares i plansiloer og i markstakke.

Landbruget har visse behov for transport, som skal tilgodeses.

Der er i godkendelse af 28. december 2009 vilkår om at der ikke må være åbninger i tanken ved transport af husdyrgødning, om at evt. spild straks skal opsamles, samt om at transport gennem byer skal ske i dagtimerne fra 7.00 til 19.00.

Tønder Kommune vurderer at der ikke er behov for flere vilkår til transport.

4.2.3. Ammoniak

BAT-niveau

Bygning 2+3:

Stald med spalter og skraber. I stalden skal der fremover være kvier (11-23 mdr.). Skraber på spalterne er indsat i forbindelse med tidligere miljøgodkendelse.

Bygning 4:

Stald med spalter og skraber. I stalden skal der fremover være kvier (6-11 mdr.).

Bygning 5:

Stald med dybstrøelse. I stalden skal der fremover være kvier (23-24 mdr.).

Bygning 7:

Stald med spalter og skraber. I stalden skal der fremover være kvier (6-11 mdr.).

Bygning 8:

Stald med dybstrøelse samt område med spalter. Området med spalter slettes. I stalden skal der fremover være kalve (3-6 mdr.).

Bygning 15:

Stald med dybstrøelse. I stalden skal der fremover være småkalve (0-3 mdr. samt tyrekalve (40-60 kg)).

Bygning 18:

Stald med fast gulv, 2 % hældning og skrab hver 2. time. I stalden skal der fremover være køer.

Ny velfærdsstald:

Stald med dybstrøelse og ædeplads med fast gulv. I stalden skal der fremover være køer. Udover område med køer er bygningen indrettet med malkecenter og opsamlingsplads.

Ladeområde i velfærdsbygningen ændres til stald. Stalden er under opførelse (2017). Vi vurderer, at emissionsniveauet for den del, der udgør ændringen, svarer til "nyanlæg" i vejledningen.

Af hensyn til lovgivningen på området og dyrevelfærd går kalve samt syge og kælvende dyr på dybstrøelse. Der er på nuværende tidspunkt ikke et anvendeligt alternativ til dybstrøelse, hvorfor det vurderes at være BAT.

For den eksisterende del af staldene er emissionsniveauet fastlagt ud fra de vejledende grænseværdier for staldsystemer, der ikke skal renoveres.

Generelt om stalde med dybstrøelse/strøelse

BAT er at bruge rigeligt med strøelse, samt en passende udskiftning af strøelse, således at der sikres en tør overflade på gødningsmåtten. For at sikre at BAT-niveauet opnås, stilles derfor vilkår til håndteringen af strøelse.

Beregning af BAT-niveau

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 6.026,99 kg N/år ud fra "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)".

BAT-redegørelse

Ansøgeren har benyttet følgende tiltag for at opnå BAT-niveau:

- BAT-gulv i kostald, bygning 18 (fast gulv med 2 % hældning og skrab hver 2. time)
- Skrabere på spaltegulve i bygning 2, 3, 4 og 7, medfører en reduktion af ammoniakemissionen fra hver spaltstald på ca. 25 %

Og enten (1):

- Reduceret tildeling af råprotein (159 gram/FE)
- 80 % direkte udbringning af fast gødning

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget, med disse tiltag, udgør 6.055,74 kg N/år.

Eller (2):

- Overdækning af 2 eksisterende gyllebeholdere ved Lille Møllevej 2.
- Reduceret tildeling af råprotein til kørerne (163 gram/FE)
- 80 % direkte udbringning af fast gødning

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 6.034,31 kg N/år.

Ansøger har oplyst at scenarie (1) er det mest sandsynlige, til at blive gennemført.

BAT-vurdering

De ansøgte tiltag er vurderet mulige ud fra en samlet betragtning vedr. proportionalitet og drift. Det vurderes at de valgte tiltag på ejendommen vil være økonomisk proportionale og/eller driftsmæssigt forsvarlige.

Begge scenarier mangler få kg N til at overholde det vejledende BAT-niveau for ejendommen. Det vurderes, at der ved begge scenarier er

indført de mulige teknologier, når der tages hensyn til proportionalitet og sundhed/drift.

Det vurderes, at projektet lever op til bedste tilgængelige teknik.

For at sikre at BAT-niveauet overholdes, er der stillet vilkår til de to scenarier. BAT-gulv i kostald er dog allerede sikret med vilkår 27 i godkendelsen af 28. december 2009.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på anlægget.

Kravet til begrænsning af ammoniakfordampningen opfyldes ved samme virkemidler som nævnt under BAT.

Ammoniakfølsom natur⁴ (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for habitatområder, ligger ca. 4,6 km nordvest for anlægget. Det drejer sig om en stabil kystklit vest for Ålbæk Stampemølle. Der er foretaget en beregning af ammoniaknedfaldet (depositionen) på dette område som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger 0,1 kg N/ha/år.

Da totalbelastningen til naturtypen er under 0,2 kg N/ha/år er beskyttelsesniveauet overholdt uanset hvor mange husdyrbrug der påvirker naturtypen.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for habitatområder, ligger ca. 4,1 km nordvest for produktionsbygningerne på Skytvej 6. Det drejer sig om et hedeområde ved Ålbæk. Ålbæk Hede er et skydebaneområde der ligger helt ud til kysten. Heden er på ca. 24 ha og indeholder en mosaik af forskellige naturtyper herunder: Grå klit (2130), Klithede (2140) og Våd hede (4010). Heden er senest besigtiget i 2010 og her er der observeret en lang række arter, herunder positiarter som Benbræk, Mangelblomstret frytle, Tuekogleaks, Hedelyng, Tormentil, Smalbladet kæruld og Majgøgeurt. Heden er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og efter husdyrlovens § 7 som kategori 2 natur.

Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 765 m øst for produktionsbygningerne på Lille Møllevej 2. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at merdepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen er udpeget som EF-habitatområde (H89) og fuglebeskyttelsesområde (F60). Det samme er

Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde (H78/F57). Områderne betegnes som Natura 2000-områder.

Vadehavet er et næringsrigt og lavvandet vådområde på overgangen mellem hav og land. Med dets tidevand, enorme biologiske produktion og særlige naturtyper er det et af de vigtigste vådområder for vandfugle, der benytter den østatlantiske trækrute. Det er således et værdifuldt fourageringsområde for flere millioner vadefugle, der opholder sig her under trækket eller benytter området som yngle-, fædnings- og overvintringslokalitet. Samtidig er dette kystområde levested for mere end 500 arter af planter og dyr, hvoraf flere ikke forekommer andre steder i verden, og Vadehavet har også en særlig betydning som opvækstområde for en del af Nordsøens fisk. Der indgår 34 forskellige naturtyper i udpegningsgrundlaget, og blandt de mest udbredte er: Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110), Mudder og sandflader blottet ved ebbe (1140), Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand (1310), Vadegræssamfund (1320), Strandenge (1330) og Forstrand og begyndende klitdannelse (2110). Ud over naturtyper er der også 10 dyrearter på udpegningsgrundlaget. Det er fiskearterne stavsild, laks, snæbel, havlampret, bæklampret og flodlampret samt pattedyrene odder, spættet sæl, gråsæl og marsvin.

Påvirkning fra landbruget på disse dyrearter og naturtyper er helt overvejende udledning af næringsstoffer til vandmiljøet. I det generelle beskyttelsesniveau for regulering af husdyrbrug, indgår parameter som dyretryk, kvælstofudvaskning og ammoniakfordampning. Det vurderes at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt for at undgå påvirkning på naturtyperne og dyrearterne.

Tøndermarsken er en del af Vadehavet, som er dannet af tidevand og stormfloder. I det danske vadehavsområde blev det første dige bygget i 1556 i Tøndermarsken. De øvrige diger er også opført i dette århundrede og det nyeste - Det fremskudte Dige ved Højer - blev indviet i 1981. Ved opførelsen af det fremskudte dige blev saltvandssøen etableret for at kompensere for tabet af forlandet, som var et vigtigt fugleområde. Tøndermarsken består i dag af arealer i omdrift samt vedvarende græsarealer, hvoraf større områder om udpeget som § 3 beskyttede enge. Vidåen er Sønderjyllands største vandløb og afvander ca. 1/3 af Sønderjylland samt en del af Tyskland. Vidåen løber gennem Tøndermarsken og Rudbøl Sø og udmunder i Vadehavet. Udpegningsgrundlaget for Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen udgøres af følgende yngle eller trækfugle

Beregninger viser, at ammoniakdepositionen ikke vil stige i forbindelse med udvidelsen. Den samlede ammoniak deposition vil derfor fortsat udgøre ca. 0,1 kg N/ha/år.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000-området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for de omtalte områder som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det efter habitatbekendtgørelsen ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af NBL § 3

Omkring anlægget ved Skytvej 6, ligger der en del områder, der er beskyttet efter NBL § 3. Det er 19 vandhuller, nogle vandløb, en mose og to enge. Se beliggenhed af naturtyperne på bilag 3.

Ingen af naturområderne får en merdeposition på over 1 kg N/år som følge af projektet. Det er derfor vores vurdering, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområderne, som følge af udvidelsen af husdyrbruget.

Det vurderes, at den primære risiko for næringsstofpåvirkning af søer og vandløb er tilførsel af næringsstoffer via overfladeafstrømning fra de omkringliggende arealer mens påvirkningen fra luftbåret ammoniak ikke vil være af betydning. Tønder Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen i forbindelse med påvirkning af søer og vandløb.

4.2.4. Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning og FMK-vejledningen⁶. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Bemærk at der er en fejl i navngivningen i skemaet herunder. Skytvej 6 skal navngives skytvej 8. Det er skytvej 8 der er udpeget og beregnet til.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Kærgårdvej 5	0	FMK	69,27	94,48	69,27	94,48	106,02	Nej	Ja
+ Kærgårdvej 7	0	FMK	69,27	94,68	69,27	94,68	138,94	Nej	Ja
+ Skytvej 6	0	FMK	26,83	0,00*	26,83	0,00*	160,04	Nej	Ja
+ Skytvej 2	0	FMK	69,27	94,68	69,27	94,68	137,97	Nej	Ja
+ Skytvej 4	0	FMK	0,00*	6,06	0,00*	6,06	0,00	Nej	Ja
+ Emmerlevej 5	0	NY	495,49	222,20	495,49	222,20	1.017,74	Ja	Ja
+ Fremtidig byzone S	0	NY	529,26	0,00*	502,80	0,00*	502,98	Nej	Ja
+ Sønder Sejerslev N	0	NY	694,58	334,07	694,58	334,07	1.438,13	Ja	Ja
+ Rekreativ N	0	NY	694,58	334,07	694,58	334,07	1.228,53	Ja	Ja

0,00* = Geneafstand kunne ikke beregnes da samlet antal dyr falder under spredningskurven. Bemærk for mink udregnes geneafstand kun med NY, hvorved FMK vil give 0,00 hvis der kun er mink i stalden.

Beregningen viser, at der inden for genekriteriet på 15 OU/m³ ikke ligger enkeltboliger, og at der inden for genekriteriet på 7 OU/m³ ikke ligger hverken samlet bebyggelse i landzone eller områder, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende. Ligeledes viser beregningerne, at der inden for genekriteriet på 5 OU/m³ ikke ligger nogen byzone eller sommerhusområder.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

I Godkendelsen af 28. december 2009 er der vilkår om renholdning af omgivelserne og vilkår om mulighed for at bede om en handlingsplan, såfremt der skulle være lugtgener.

Under forudsætning af, at eksisterende vilkår overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

4.3. Bilag I og IV-arter

4.3.1. Bilag I arter

Ejendommen ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen ca. 2,1 km vest og syd for Skytvej 6.

Det vurderes, at projektet på ejendommen på grund af den store afstand ikke vil kunne påvirke bilag I arter.

4.3.2. Bilag IV arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række dyre- og plantearter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

Projektområdet i dette tillæg, er en strimmel jord, der ligger op til 100 meter øst for en eksisterende staldbygning. Det vurderes ikke at denne jordparcel er levested eller rasteområde for bilag IV arter. Vi vurderer derfor, at projektet ikke vil påvirke bilag IV arter.

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed af de projekterede bygninger. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Nogle arter vil dog sandsynligvis forekomme lejlighedsvis, hvor den nye stald, gyllebeholder og møddingsplads anlægges. Tønder Kommune vurderer dog, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges, idet projektet kun omfatter byggeri af gyllebeholder, stald og møddingsplads i umiddelbar tilknytning til øvrige bygninger. Projektet vurderes desuden ikke at påvirke naturområder negativt som følge af ammoniakfordampning fra anlægget.

5 HØRINGER

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på ca. 590 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har givet anledning til bemærkninger fra naboerne på Skytvej 8, 6280 Højer. I bemærkningerne har naboerne udtrykt bekymring om projektets påvirkning i forhold til støj, håndtering af døde dyr, transporter og landskabet herunder kravet om den afskærmende beplantning mod øst.

Støj

Som det fremgår af bilag 5 så gælder følgende vilkår til støj stadig for hele bedriften inklusiv den planlagte udvidelse.

68a. Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terrænen, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

Mandag-fredag Lørdag	Kl. 07.00-18.00 Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)
Mandag-fredag Lørdag Søn- og helligdage	Kl. 18.00-22.00 Kl. 14.00-22.00 Kl. 07.00-22.00	45 dB(A)
Mandag-fredag Lørdag Søn- og helligdage	Kl. 22.00-07.00 Kl. 22.00-07.00 Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)

Støjkvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer.

Vilkår om støj skal derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

69. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omkringboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.

70. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt.

71. Støjmåling kan max. kræves 1 gang årligt på tilsynsmyndighedens forlangende, med mindre der er konstateret overtrædelse af gældende regler/(vilkårsbestemte) støjgrænser. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger herom.

Tønder Kommune vurderer, at de ovennævnte vilkår er tilstrækkeligt til at sikre at der ikke vil være væsentlige støjgener forbundet med husdyrbruget.

Håndtering af døde dyr

Som det fremgår af bilag 5 så gælder følgende vilkår til opbevaring af døde dyr stadig for hele bedriften inklusiv den planlagte udvidelse.

84. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr ". Der må i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstå uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr.

Tønder Kommune vurderer, at det ovennævnte vilkår er tilstrækkeligt til at sikre at opbevaring af døde dyr på husdyrbruget ikke give anledning til uhygiejniske forhold.

Transporter

Som det fremgår af afsnit 4.2.2. så foregår til- og frakørsel til den nye lade, den nye gyllebeholder og den nye møddingsplads via grusvejen syd for driftsbygningerne på Skytvej 6. Påvirkningen vurderes derfor ikke at blive forværret af den ansøgte udvidelse.

Landskabet

Tønder Kommune har besigtiget landskabet omkring bedriften 3. oktober 2017. Der bliver stadig udført arbejde på den østlige af de 2 parallelle bygninger (malkestalden). Bygningen er betydelig mindre en den vestlige (kostalden).

Vi har efterfølgende genovervejet de vilkår vi har stillet til beplantningen øst for driftsbygningerne og alene fundet belæg for at tilføje ordene "en blanding af" til vilkår 3.2.2.5 for at sikre at beplantningen ikke opføres af bare en type beplantning.

6 KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation (2016-niveau). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest torsdag den 2. november 2017.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

7 BILAG

Bilag 1: Situationsplaner
Bilag 2: Opbevaringskapacitet
Bilag 3: Natur og ammoniakberegninger
Bilag 4: Beplantning
Bilag 5: Vilkårskatalog

8 REFERENCER

¹ Jf. § 10, stk. 10 i Lov nr. 104 af 28-02-2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love

² Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13-05-2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med seneste ændringer

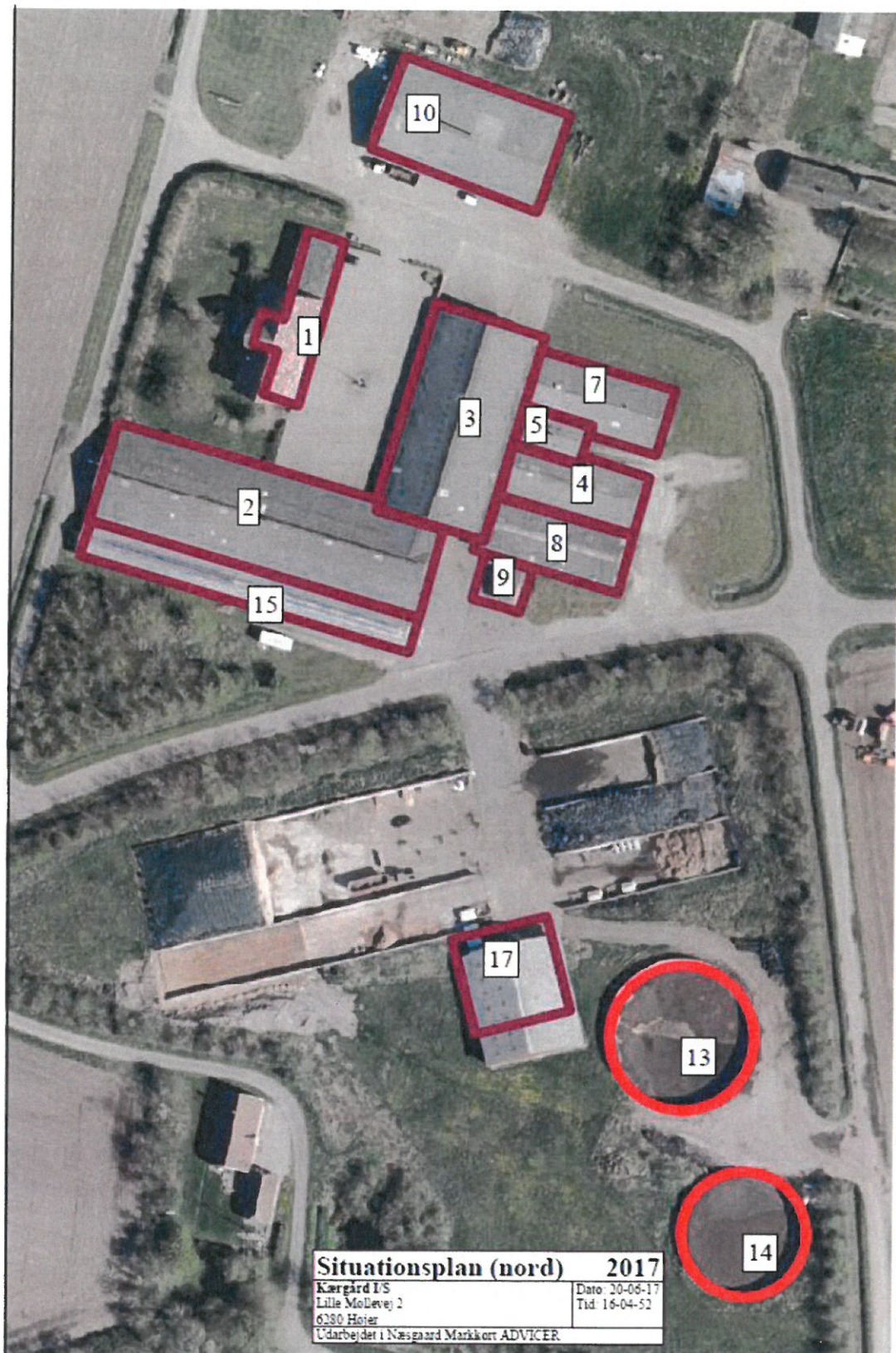
³ Bekendtgørelse nr. 926 af 27-06-2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

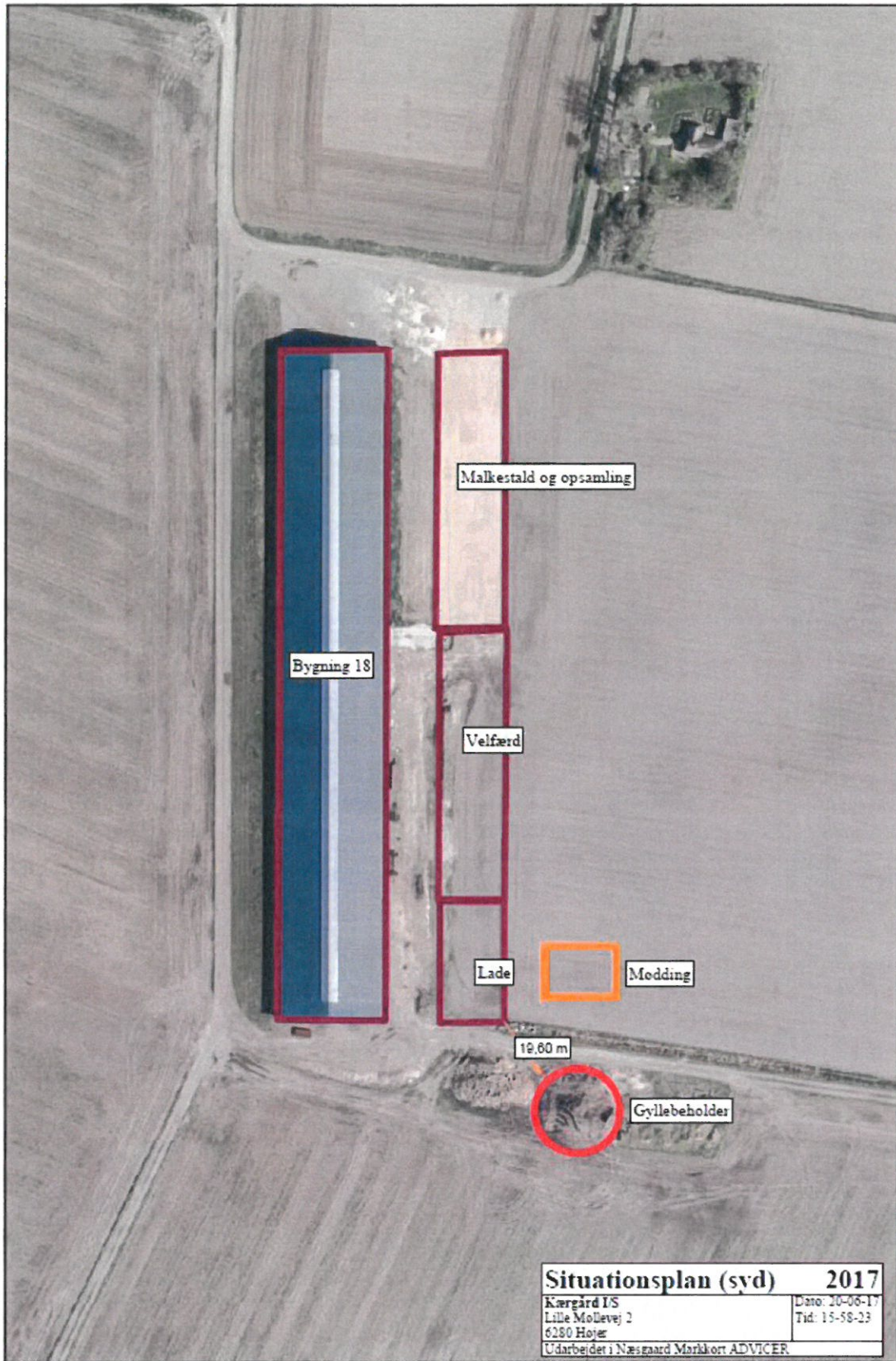
⁴ Bekendtgørelse nr. 211 af 28-02-2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 121 af 26-01-2017 af lov om naturbeskyttelse, med seneste ændringer

⁶ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave

Bilag 1. Situationsplaner.

Bilag 2. Kapacitetserklæring.

Planlagt produktion

	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Køer, senge og fast gulv	520	30,5		15860
2	Kvier, senge og spalter 6-23 mdr	340	6,0		2035,924387
3	Køer, dybstr fast ædeplads	30	13,39		401,7
4					0
5					0
6					0
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1	Køer, dybstr	40	15,92	636,8	
2	Kvier 0-6 mdr	120	1,89	226,8	
3	Kvier 23-24 mdr	20	6,794687558	135,9	
4	Tyre 40-60 kg	295	0,074	21,8	
5	Køer, dybstr fast ædeplads	30	12,53	375,9	
		Enheder	Normproduktion ton/år		
	Tilførsel af vand				
1	Regnvand fra mødding	400	0,7		280
2	Vask af maskiner	1	10		10
3	Regnvand fra plansiloer	295	0,7		206,5
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

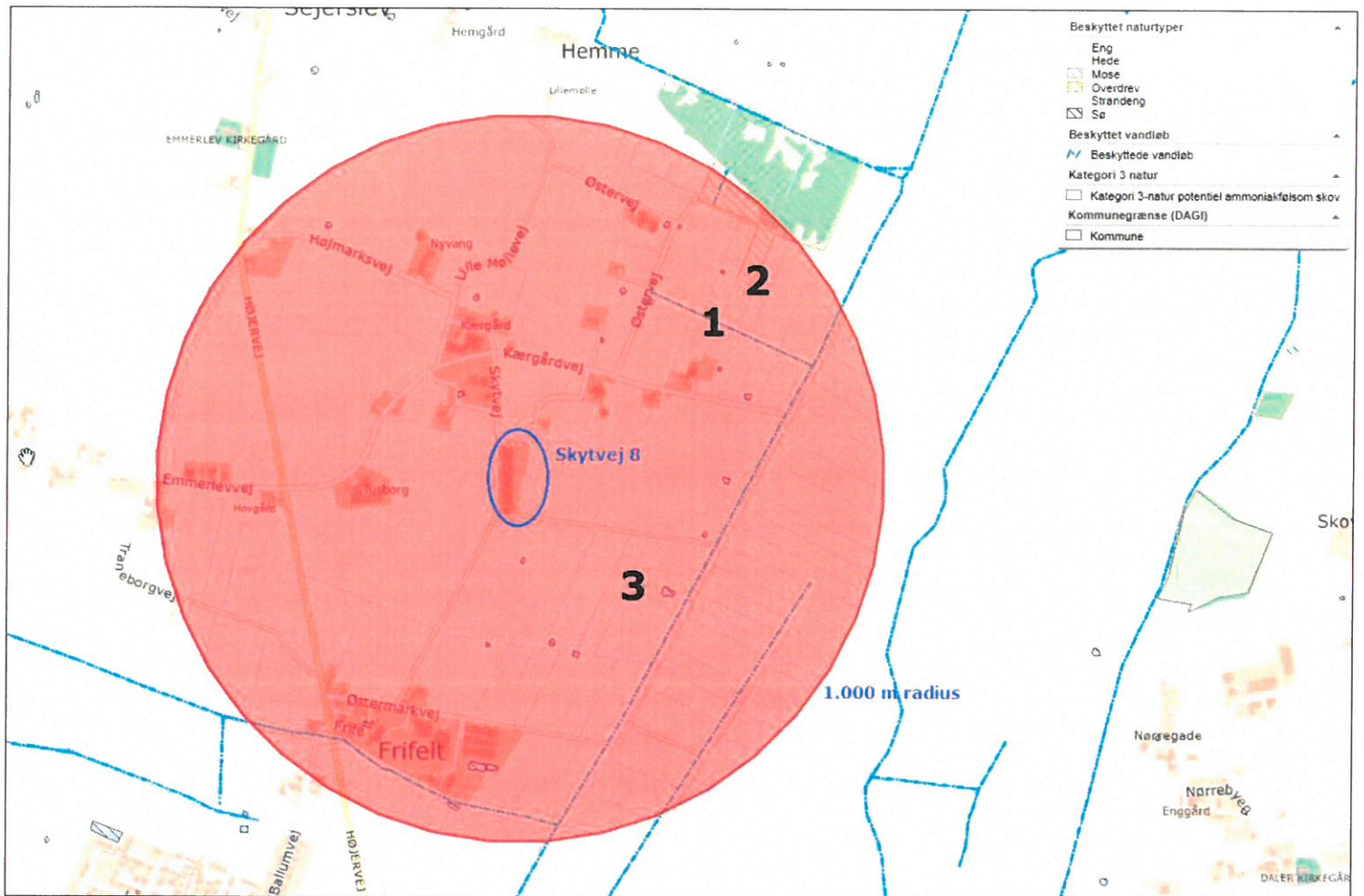
		Dybstrøelse	Gylle
Samlet tilledning til lagre	ton/år	1397,2	18794,1
Produktion pr. måned	ton	116,4	1566,2
Opbevaringskapacitet	måneder	6,0	9,3

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder 1999	3000
2 Gyllebeholder 1988	2040
3 Gyllebeholder	1100
4 Gyllebeholder	0
5 Gyllebeholder Ny	3100
6 Peter Mattesen i Højer afhenter	3000
7 Kanaler	2000
8 Ny stald	320
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	14560

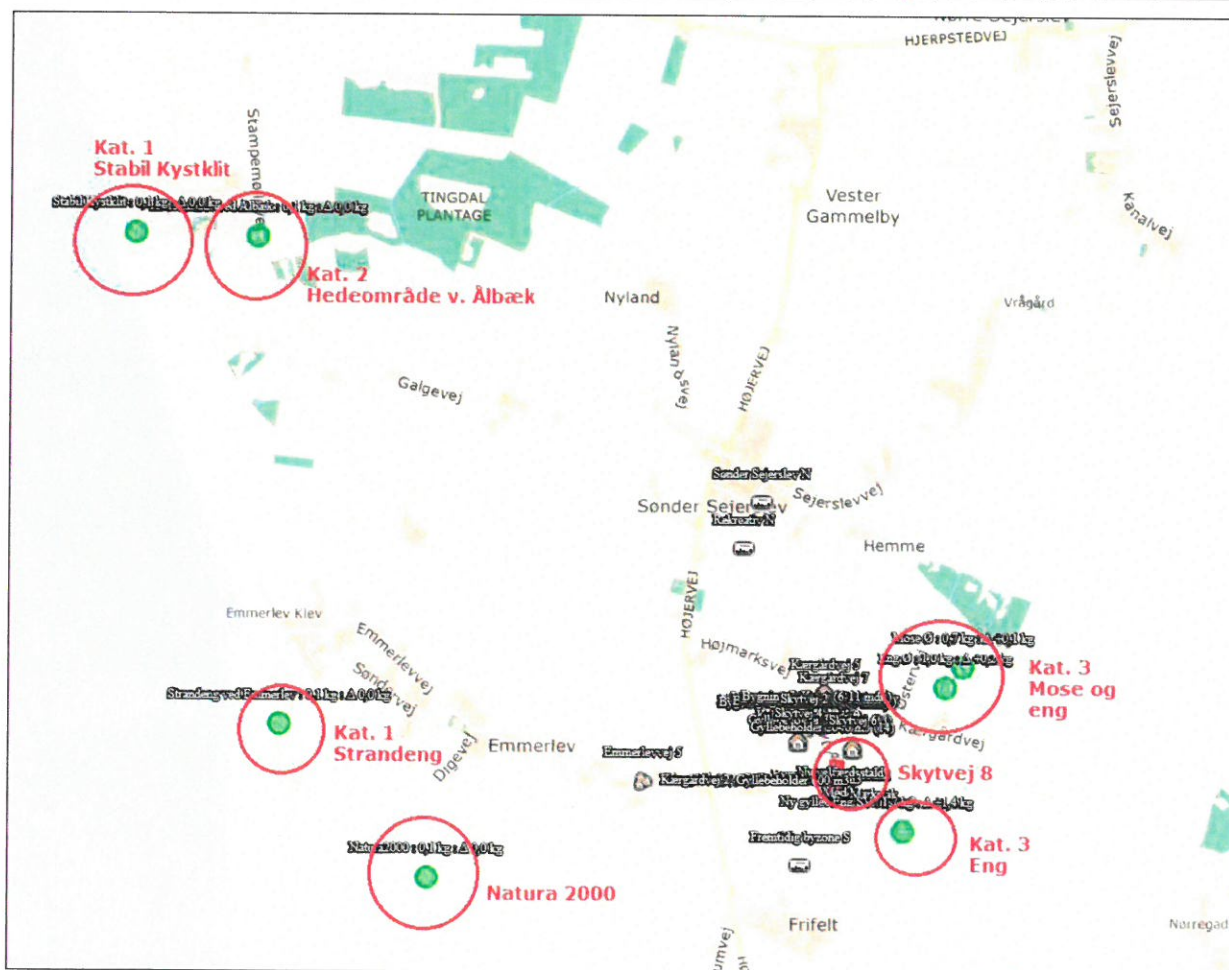
Lagre til fast gødning	Kapacitet
1 Markstak	300
2 Mødding	400
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	700

Bilag 3A: Naturpunkter i 1.000 m radius

Bilag 3B. Ammoniakdepositionsberegninger

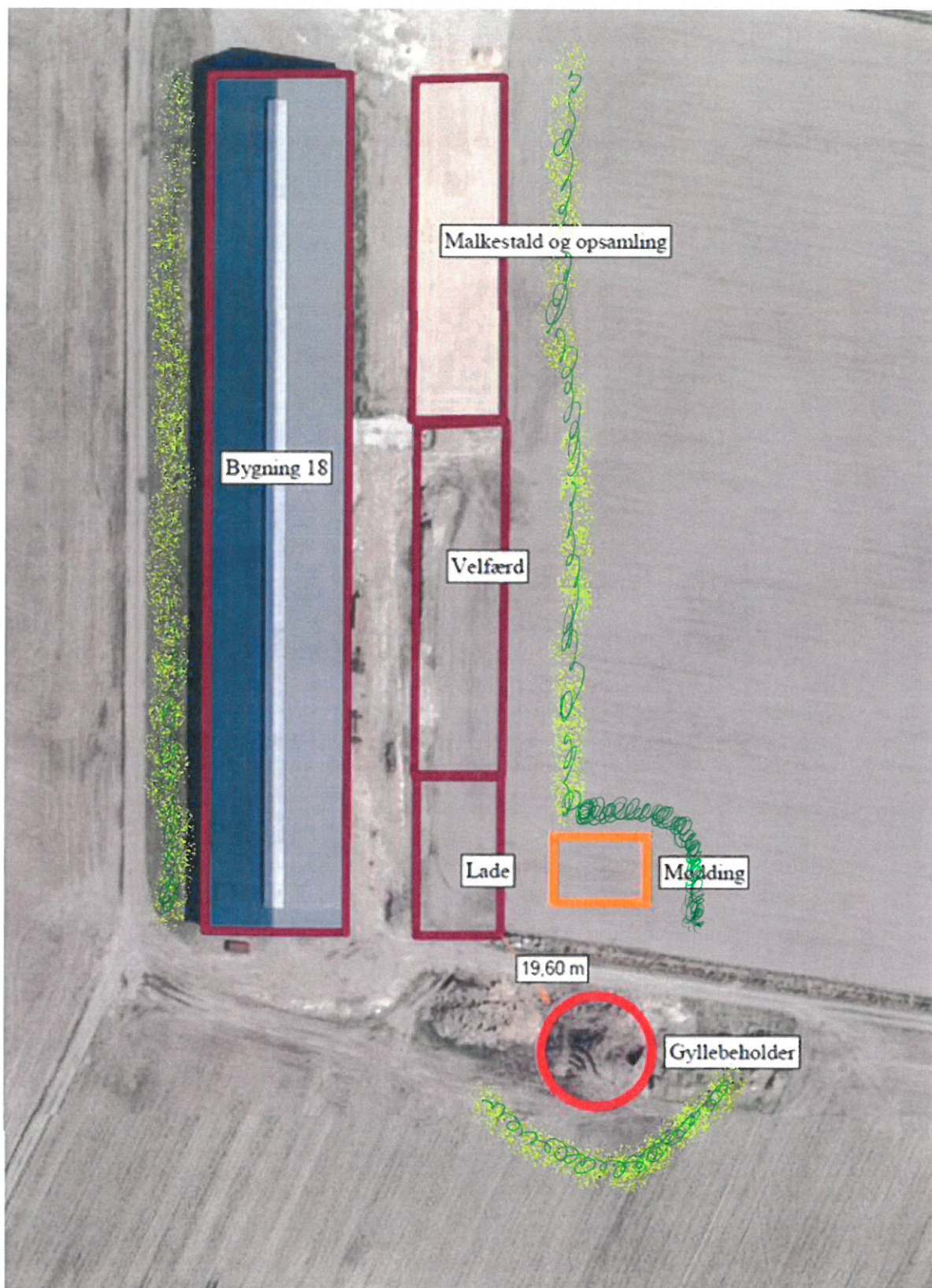
Navn	Kategori	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Strandeng ved Emmerlev	1	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,0	0,1
Stabil Kystklit	1	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,0	0,1
Næringsrig sø	2	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
Hedeområde ved Ålbæk	2	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,0	0,1
Eng Ø	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,2	1,0
Mose Ø	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,1	0,7
Natura2000	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,1
Eng SV	3	Myndighed	Nul ejendomme	S	+1,4	1,7

Kort fra husdyrgodkendelse.dk med oversigt over beregning til kategori 1, 2 og 3 natur.

Bilag 4

Beplantning ved anlægget er vist med grøn markering.

Bilag 5. Vilkårskatalog

Bilaget indeholder en samling af alle de vilkår der er gældende ved udnyttelse af denne godkendelse.

Vilkår fra godkendelse meddelt 5. oktober 2017.

3 VILKÅR

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

- 3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.
- 3.1.1.2. Husdyrbruget godkendes til et maximalt dyrehold på 590 malkekøer (årsdyr, stor race, 10.412 kg EKM), 120 småkalve (årsdyr, stor race, 0-6 mdr.), 360 kvier kvier og stude (årsdyr, stor race, 6-24 mdr.) og 295 tyrekalve (producerede, stor race, 40-60 kg) i alt svarende til 1.029 DE.
- 3.1.1.3. Dyrene skal opstaldes om anført i tabellen og vist på bilag 1:

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
2+3	Kostald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (11-23 mdr.)	240	116,23
4	Kviestald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (6-11 mdr.)	50	17,40
5	Kviestald	Dybstrøelse	Opdræt (23-24 mdr.)	20	11,77
7	Kviestald	Sengestald med spalter og skraber	Opdræt (6-11 mdr.)	50	17,40
8	Kalvestald	Dybstrøelse	Kalve (3-6 mdr.)	60	17,70
15	Kalvestald	Dybstrøelse	Kalve (0-3 mdr.) Tyrekalve (40-60 kg.)	60 295	14,70 3,86
18	Kostald	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skrab hver 4. time.	Køer	520	731,13
		Dybstrøelse	Køer	40	56,24
Ny	Velfærdsstald	Dybstrøelse, ædeplads med fast gulv	Køer	30	42,18
I alt					1.028,61

- 3.1.1.4. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 3.1.1.5. Et eksemplar af godkendelsen skal være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet være gjort bekendt med godkendelsens indhold.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Stalde og anlæg

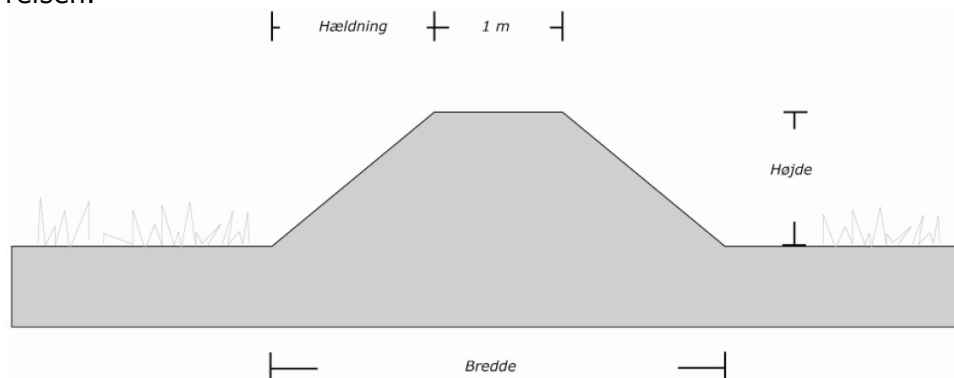
3.2.1.1. Ombygning til stald og den nye møddingsplads og gyllebeholder skal placeres/udføres som vist på bilag 1.

3.2.1.2. Den nye møddingsplads skal overholde afstandskravet på 15 m til vej.

3.2.1.3. Der dispenseres for de afstandskrav der er fra gyllebeholder til sø og vej. Dog således at den nye gyllebeholder skal opføres mindst 5 meter fra vej mod nord og mindst 80 meter fra sø mod syd.

3.2.1.4. Der skal etableres en beholderbarriere i form af en jordvold syd for gyllebeholderen (i retning mod søen på matriklen). Beholderbarrieren skal mindst kunne tilbageholde beholderens rumindhold over terræn. Barrieren må ikke være gennemtrængelig for gylle, og den skal kunne modstå tryk som følge af et udslip. Den skal være stabil i forhold til vejrlig. Såfremt det er nødvendigt at køre hen over barrieren, skal den dimensioneres i forhold hertil. Der skal være mulighed for at opsamle gyllen ved et evt. uheld med gylleudslip.

Beholderbarrieren skal etableres efter følgende princips skitse fra Miljøstyrelsen.

Gyllebarriere opbygget som jordvold

Højde i meter	Bredde i meter	Indhold i m ³ pr. lbm. meter
1	5,3	3,15
2	9,7	10,7

3.2.1.5. Jordvolden må ikke være højere end gyllebeholderen.

3.2.2. Landskabelige hensyn

- 3.2.2.1. Den nye lade (tilbygningen) skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.
- 3.2.2.2. Gyllebeholder og møddingspladsens mure (fig. 1) må ikke være højere end 2 meter over terræn.
- 3.2.2.3. Syd for gyllebeholderen skal der etableres og vedligeholdes en afskærmende beplantning. Udgåede træer og buske skal erstattes. Se bilag 4.
- 3.2.2.4. Langs den østlige del af staldanlægget og møddingspladsen skal etableres og vedligeholdes en afskærmende beplantning. Udgåede træer og buske skal erstattes. Se bilag 4.
- 3.2.2.5. Beplantningerne skal være et tre rækket læhegn bestående af egnskarakteristiske hjemmehørende træer og buske, f.eks. hvidtjørn, eg, syren, seljerøn, hassel eller havtorn. Imellem planterne skal der være en afstand på ca. 1,5 m. Den indvendige række planter plantes min. 5 m fra anlæggene.
- 3.2.2.6. Beplantningen øst for staldanlæggene skal etableres senest 15. november 2017.
- 3.2.2.7. Beplantningen syd for gyllebeholderen skal etableres førstkommande plantesæson, efter at beholderen er bygget.
- 3.2.2.8. Gyllebeholderen skal etableres efter eller samtidig med den nye lade og må ikke etableres i en afstand på mere end 20 m fra laden.
- 3.2.2.9. Jorden fra opgravning til de nye anlæg skal enten køres væk eller udjævnes, så terrænet ikke ændres. Jorden kan dog anvendes til opfyldelse af vilkår 3.2.1.4.

3.2.3. Vandforbrug

- 3.2.3.1. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
- 3.2.3.2. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug, såsom dyrenes drikkevand og vand til vask af stalde.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Ammoniak

- 3.3.1.1. I staldafsnit 2+3, 4 og 7 (jf. bilag 1) skal der anvendes robotskraber eller wireskraber.

- 3.3.1.2. Robotskraberen skal indstilles til at skrabe alle gangarealer hver fjerde time. I perioder hvor staldafsnittene er tomme kan skrabning undlades, dog således at der skal foretages mindst en skrabning efter staldafsnittene er tømt.
- 3.3.1.3. Skraberen skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 3.3.1.4. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraber/robotskraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.3.1.5. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- 3.3.1.6. Hos kalve på dybstrøelse/anden strøelse skal der ske hyppig udmugning, og overfladen skal holdes ren og tør.
- 3.3.1.7. Hos større dyr på dybstrøelse skal der holdes en god hygiejne, så overfladen af dybstrøelsesmatten holdes ren og tør.
- 3.3.1.8. Andelen af fast husdyrgødning der bringes direkte ud skal være min. 80 %.
- 3.3.1.9. Den samlede foderration til alle malkekøerne må i gennemsnit maksimalt indeholde 159 gram total råprotein pr. kg fodertørstof (FE) på årsbasis.
- Alternativt kan den samlede foderration til alle malkekøerne må i gennemsnit maksimalt indeholde 163 gram total råprotein pr. kg fodertørstof (FE) på årsbasis. Samtidig med at gyllebeholdere (bygning 13+14 i Bilag 1) forsynes med fast overdækning, senest ved udgangen af 2017.
- 3.3.1.10. Foderplaner skal indeholde oplysninger om indholdet af råprotein i foderet.
- 3.3.1.11. Hvert parti eller slæt af grovfodermidler, der udgør mere end 10 % af FE/ko/dag, skal analyseres for indholdet af råprotein, AAT og PBV. Dette gælder dog ikke frisk græs i sommerperioden. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.
- 3.3.1.12. Endagsfoderkontrol (EFK) skal foretages fire gange om året. I forbindelse med endagsfoderkontrollen skal indholdet af råprotein, AAT og PBV beregnes for alle fodermidler.
- 3.3.1.13. Foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår fra godkendelse meddelt 14. februar 2017.

3 VILKÅR

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. ophævelse af eksisterende vilkår

- 3.1.1.1. Vilkår 23 i den eksisterende godkendelse ophæves:
(Opsamlingspladser omkring malkecenter skal rengøres efter hver malkning)
- 3.1.1.2. Vilkår 24 i den eksisterende godkendelse ophæves:
(Mælkekøleanlægget skal kontrolleres og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt)

3.1.2. Generelle forhold

- 3.1.2.1. Dette tillæg bortfalder, hvis det ikke er udnyttet inden 2 år efter det er meddelt. Tillægget er udnyttet når bygge- og anlægsarbejder er påbegyndt. Dog med den forudsætning at den udnyttelse som er påbegyndt, færdiggøres i et rimeligt tempo, hvilet normalt vil sige, at det skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.
- 3.1.2.2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
- 3.1.2.3. Et eksemplar af godkendelsen skal være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet være gjort bekendt med godkendelsens indhold.

3.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Landskabelige hensyn

- 3.2.1.1. Bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

3.2.2. Energiforbrug

- 3.2.2.1. Mælkekøleanlægget skal kontrolleres og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt.
- 3.2.2.2. Belysning i den nye bygning skal være lavenergi.

3.2.3. Management og egenkontrol

- 3.2.3.1. Der skal forelægge dokumentation for kontroller af mælkekøleanlægget.

3.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.3.1. Spildevand

3.3.1.1. Spildevand fra vask af malkeanlæg og køleanlæg skal bortledes til gyllesystemet.

3.3.2. Driftsforstyrrelser og uheld

3.3.2.1. Der skal ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, straks ske alarmering til alarmcentralen på telefon 112, og igangsættes afværgeforanstaltninger, for at begrænse forureningen af omgivelserne.

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Lille Møllevej 2, 9280 Højer samt Skytvej 6, 6280 Højer, herunder samtlige arealer inkl. udspretningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 50000 og CVR nr. 10094577.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Valget af materialer til nybyggeri skal matche farverne, grå toner.
5. taget på det nye byggeri skal opføres i mørk grå eller sort
6. Der skal etableres egnstypisk beplantning (evt. 2 m høj blandet bevoksning med enkelte træer) langs den vestlige del af det nye staldanlæg, bilag 1.
7. Der skal såfremt nabo beliggende Skytvej 8 ønsker det etableres egnstypisk afskærmende beplantning (evt. 2 m høj blandet bevoksning med enkelte træer) langs den østlige del af det nye staldanlæg, bilag 1
8. Bygningen skal opføres i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materiale
12. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år
13. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
14. Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.

- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne
- Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres og gøres uanvendelige.

Årsproduktion

20. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR, ydelseskontrollen eller lign. for hele den animalske produktion på Lille Møllevej 2, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

21. Kalvebokse/hytter (sygeboks) skal placeres på et tæt underlag med afløb, som opfylder samme krav, som gælder for møddingpladser.
22. Krybberester og foderaffald skal opbevares på en møddingplads eller tilsvarende fastplads.
25. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener.
26. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

27. Den nye stald (1.1.7) skal etableres med fast gulv med 2% hældning og skrab hver anden 2. time og drænrende.
28. Der skal i den eksisterende kostald 1.1.1 etableres skrab på gulv.
29. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.
31. I dybstrøelsesstalde skal der strøes halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Lugt

33. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
34. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

Gødnings- og ensilageopbevaring

35. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 til rådighed på ejendommen.
36. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
37. I forbindelsen med udarbejdelsen af mark- og gødningsplan skal der laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenterer, at der er opbevaringskapacitet frem til den 1. april.
38. Det skal fremgå af lagerregnskabet for husdyrgødning hvornår der sker opbevaring i lejede beholdere og hvilke mængder der opbevares.
39. Opbevaringsaftaler skal opbevares og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende
40. Dybstrøelse fra småkalve og kælvningsbokse skal placeres på møddingsplads til det opfylder kravet til kompost.
41. Dybstrøelse må placeres i markstakke når det kan kategoriseres som kompost dvs. når det har ligget på stald eller lignende i minimum 3-4 måneder i gennemsnit samt at tørstofprocenten skal være minimum 30 % (kompost).
42. Kompoststakke må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før kompost igen må placeres på samme sted.
43. Ensilagesiloer skal opføres efter landbrugets byggeblad nr. 103.09-02. Afløb fra pladsen skal føres til gyllebeholder.
44. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensi-

lage igen må placeres på samme sted.

45. Kompoststakke og ensilagestakke må ikke placeres på arealer der er vandlidende eller hvor der er fare fra afstrømning.
46. Kompoststakke med må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse/sårbar natur (§ 3 områder m.v.) eller på marker langs med vandløb.
47. kompoststak og ensilagestak må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder.
48. Ensilagestakke skal overholde de samme afstandskrav som ensilageopbevaringsanlæg samt at ensilagestakke må ikke være placeret nærmere end 100 m fra beboelse.
49. I tilfælde af etablering af ensilage- eller kompoststak, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag. Kortbilaget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
50. Gammelt overdækningsmateriale fra ensilagepladser o.l. skal løbende og minimum en gang om ugen fjernes fra ensilagepladsområdet og opbevares på mødding
51. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende, skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet

Gyllehåndtering

52. åndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
53. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletankene ikke pumpes gylle udenfor tankene.
54. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås
55. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tørt, så der ikke spildes gylle på veje.
56. Pumpning og udkørsel af gylle må ikke foretages på lørdage, søn- og helligdage.

Transport

57. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller

lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

58. Transport gennem byer skal ske i dagstimerne fra 7.00 til 19.00.

Spildevand m.v.

59. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
60. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
61. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
62. Der skal søges særskilt tilladelse til afledning af tag og overfladevand ved Tønder Kommune.

Uheld og driftsforstyrrelser

63. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
64. Sprøjte påfyldes på det befæstede areal mellem planiloerne med vand fra boring ca. 200 m fra betonplads.
65. Sprøjten skal rengøres i marken med skyllevand eller på befæstede areal med afløb til gyllebeholder.
66. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsfor-skrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes 2 måneder efter meddelelse af godkendelse til tilsynsmyndigheden.
67. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen og findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.
68. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.
- 68a. Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det

ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier:

Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	
Mandag-fredag	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)
Lørdag	Kl. 14.00-22.00	
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-22.00	
Mandag-fredag	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)
Lørdag	Kl. 22.00-07.00	
Søn- og helligdage	Kl. 22.00-07.00	

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer.

Vilkår om støj skal derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

Støj

69. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omkringboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.
70. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning efterwise, at de stillede støjkrav er overholdt.
71. Støjmåling kan max. kræves 1 gang årligt på tilsynsmyndighedens forlangende, med mindre der er konstateret overtrædelse af gældende regler/(vilkårsbestemte) støjgrænser. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger herom.

Skadedyr

72. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
73. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

Støv

74. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor

ejendommens eget areal, vurderet af tilsynsmyndigheden.

75. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

76. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
77. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Oplag af olie og kemikalier

78. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag af må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
79. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
80. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

81. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
82. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.
83. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
84. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr". Der må i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstå uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.